

Uchwała nr 72/2023
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 24 listopada 2023 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Rady Miejskiej w Świebodzicach nr LXXXIV/442/2023 z dnia 24 października 2023 r. w sprawie udzielenia dotacji Rzymskokatolickiej Parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Świebodzicach na dofinansowanie zadania pn. „Kompleksowy remont wnętrza zabytkowego obiektu sakralnego Kościoła pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Świebodzicach wraz z infrastrukturą bezpieczeństwa”

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu

stwierdza nieważność

uchwały Rady Miejskiej w Świebodzicach nr LXXXIV/442/2023 z dnia 24 października 2023 r. w sprawie udzielenia dotacji Rzymskokatolickiej Parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Świebodzicach na dofinansowanie zadania pn. „Kompleksowy remont wnętrza zabytkowego obiektu sakralnego Kościoła pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Świebodzicach wraz z infrastrukturą bezpieczeństwa” — z powodu istotnego naruszenia art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840 i z 2023 r. poz. 951 i 1688).

Uzasadnienie

Uchwała Rady Miejskiej w Świebodzicach nr LXXXIV/442/2023 z dnia 24 października 2023 r. w sprawie udzielenia dotacji Rzymskokatolickiej Parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Świebodzicach na dofinansowanie zadania pn. „Kompleksowy remont wnętrza zabytkowego obiektu sakralnego Kościoła pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Świebodzicach wraz z infrastrukturą bezpieczeństwa” wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w dniu 30 października 2023 roku.

Przedmiotową uchwałą — powołując się m.in. na przepisy art. 7 ust. 1 pkt 9 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.), zwanej dalej „u.s.g.”, oraz art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840 i z 2023 r. poz. 951 i 1688), zwanej dalej „u.o.z.” — przyznano dotację do kwoty 960.000,00 zł dla Rzymskokatolickiej Parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Świebodzicach. W § 1 ust. 2 badanej uchwały wskazano, że „Dotacja zostanie udzielona ze środków przyznanych Gminie Świebodzice w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, ustanowionego uchwałą nr 232/2022 Rady Ministrów z dnia 23 listopada 2022 r.”.

Badając zgodność z prawem przedmiotowej uchwały, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu zważyło, co następuje:

W myśl zasady demokratycznego państwa prawnego określonej w art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.) organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to, że organy władzy publicznej, a do takich należą organy jednostek samorządu terytorialnego, mogą działać w granicach kompetencji określonych przez prawo i przypisanych im zadań z zachowaniem trybu postępowania, które wyznaczają granice ich aktywności.

I. Stosownie do postanowień wynikających z art. 18 ust. 2 pkt 15 u.s.g. do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do jej kompetencji. Odnośnie do stanowienia w sprawach dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, właściwość rady gminy wynika z art. 81 ust. 1 u.o.z. Przepis ten stanowi, że w trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja ta może być udzielona przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. Zasady te to postanowienia określające między innymi: komu mogą być

udzielane dotacje, jakie czynności ma wykonać podmiot ubiegający się o dotację, aby mógł ją otrzymać, jakie dokumenty ma przedłożyć.

Uchwała podjęta na podstawie art. 81 ust. 1 u.o.z., określająca zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, stanowi akt prawa miejscowego obowiązujący na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego. Na podstawie tej uchwały organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego decyduje w odrębnej uchwale o udzieleniu dotacji konkretnemu uprawnionemu podmiotowi i jej wysokości.

Kolegium Izby stwierdziło, że w dacie podjęcia badanej uchwały, tj. w dniu 24 października 2023 r., Rada Miejska w Świebodzicach podjęła uchwałę nr LXXXIV/441/2023 w sprawie określenia zasad udzielania dotacji z budżetu Gminy Świebodzice na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Zgodnie z § 3 ust. 4 uchwały nr LXXXIV/441/2023 „W przypadku, gdy dotacja ma być sfinansowana ze środków otrzymanych przez Gminę w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków lub innych programów zewnętrznych, udział dotacji w kosztach prac lub robót ustala się stosownie do warunków tych programów”, zatem udzielenie dotacji Rzymskokatolickiej Parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Świebodzicach winno nastąpić w oparciu o regulacje te same uchwały, wchodzącej w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego (§ 10 uchwały). Uchwała ta nie obowiązywała w dniu podjęcia badanej uchwały, co jest tożsame z tym, że w dniu 24 października 2023 r. nie było określonych zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków w ramach środków pozyskanych z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, ustalonych na podstawie art. 81 ust. 1 u.o.z. (uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego pod pozycją 5994 w dniu 8 listopada 2023 r.).

Wobec braku wymaganej prawem regulacji, Burmistrz Miasta Świebodzice nie mógł przeprowadzić postępowania poprzedzającego przyznanie dotacji, a Rada Miejska w Świebodzicach nie miała podstaw do podjęcia w dniu 24 października 2023 r. uchwały o przyznaniu dotacji do kwoty 960.000,00 zł dla Rzymskokatolickiej Parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Świebodzicach na dofinansowanie zadania pn. „Kompleksowy remont wnętrza zabytkowego obiektu sakralnego Kościoła pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Świebodzicach wraz z infrastrukturą bezpieczeństwa”. Zgodnie ze wskazaną zasadą legalizmu — art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej — należało uznać, że kwestionowana przez Kolegium uchwała w sposób istotny narusza porządek prawny i zachodzi konieczność wyeliminowania jej z obrotu prawnego.

II. Kolegium wskazuje, że badaną uchwałą, podjętą m.in. na podstawie art. 81 u.o.z., postanowiono o udzieleniu dotacji w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków (§ 1 ust. 2). W § 2 ust. 1 uchwały Rada Miejska zdecydowała, że dotacja przeznaczona jest „na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich oraz robót budowlanych w ramach zadania pn. »Kompleksowy remont wnętrza zabytkowego obiektu sakralnego Kościoła pw. Apostołów Piotra i Pawła w Świebodzicach wraz z infrastrukturą bezpieczeństwa« w zakresie:

- 1) wykonania instalacji przeciwpożarowej wraz z malowaniem i częściową wymianą elementów konstrukcji drewnianej zabytkowego kościoła i zabezpieczeniem jej przeciwpożarowo;
- 2) modernizacji instalacji odgromowej;
- 3) wymiany poszycia dachowego na przylegających do obiektu sakralnego budynkach”.

W toku postępowania nadzorczego zwrócono się do Burmistrza o udostępnienie dokumentacji zabytku, ze szczególnym uwzględnieniem przylegających do obiektu sakralnego budynków. W dniu 9 listopada 2023 r. do Izby przekazano kartę adresową Gminnej Ewidencji Zabytków, fotografie oraz zawiadomienie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu z dnia 25 marca 2010 r. informujące o wpisaniu kościoła parafialnego pw. św. Piotra i Pawła w miejscowości Świebodzice do rejestru zabytków nr rej. 1687 (l.dz. KL-II/243/66). Przekazana dokumentacja nie potwierdza, że przylegające do obiektu sakralnego budynki stanowią zabytki wpisane do rejestru prowadzonego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków lub do gminnej ewidencji zabytków prowadzonej przez Burmistrza Miasta Świebodzice.

Z art. 81 ust. 1 u.o.z. wynika, że w trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków może być udzielona przez organ stanowiący gminy. Należy zatem

stwierdzić, że przyznanie dotacji na „wymiany poszycia dachowego na przylegających do obiektu sakralnego budynkach” narusza art. 81 ust. 1 u.o.z.

III. Regulacje zawarte w § 2 ust. 2–5 oraz § 3 i § 4 badanej uchwały stanowią zasady udzielania dotacji. Artykuł 81 ust. 1 u.o.z. nakazuje podjęcie uchwały o zasadach udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, która stanowi akt prawa miejscowego, oraz uchwały o udzieleniu dotacji, która aktem prawa miejscowego nie jest. Ujęcie zasad udzielania dotacji w uchwale o udzieleniu dotacji istotnie narusza zatem art. 81 ust. 1 u.o.z.

Ponadto Kolegium Izby zauważa, że Rada Miejska w Świebodzicach wskazała w podstawie prawnej badanej uchwały — obok art. 7 ust. 1 pkt 9 i art. 18 ust. 2 pkt 15 u.s.g. oraz art. 81 u.o.z. — także art. 218 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), który dotyczy udzielania dotacji podmiotowych, a zatem nie stanowi podstawy do udzielenia dotacji celowej, jaką jest dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach (przywołano przy tym nieprawidłową datę ustawy o finansach publicznych).

W posiedzeniu Kolegium Izby uczestniczyli przedstawiciele Gminy — Burmistrz Miasta Świebodzice oraz Skarbnik Gminy.

Biorąc powyższe pod uwagę, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu orzekło jak w sentencji uchwały.

Na niniejszą uchwałę Radzie Miejskiej w Świebodzicach przysługuje skarga, którą wnosi się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, ul. Świętego Mikołaja 78/79, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od daty doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

Lucyna Hanus